

Lunds kommun

Uppföljning av tidigare genomförd
granskning avseende ekonomiskt
bistånd

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och avgränsning	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
3. Iakttagelser	5
3.1. Organisation.....	5
3.2. Styrning och ledning.....	5
3.3. Åtgärder utifrån rekommendationen om samverkan	7
3.4. Åtgärder utifrån rekommendationen om uppföljning av insatser	9
4. Bedömning	11
Bilaga 1: Källförteckning	12
Bilaga 2: Indikatorer utvecklingsmål	13

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lunds genomfört en uppföljande granskning med syfte att bedöma om socialnämnden har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av arbetet med ekonomiskt bistånd, med fokus på insatser som ska leda till självförsörjning. Utgångspunkt i granskningen är hur socialnämndens arbete fortlöpt med utgångspunkt i revisionens iakttagelser, bedömningar och rekommendationer i samband med granskning 2018.

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i hög utsträckning har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i 2018 års granskningsrapport. Vi bedömer därmed även att socialnämnden har tillsett en ändamålsenlig styrning och uppföljning av arbetet med ekonomiskt bistånd som fokuserar på insatser för självförsörjning. Sedan 2018 har det påbörjats ett förändringsarbete som bedöms ha tydliggjort strukturerna och uppföljningen av nämndens arbete för att främja självförsörjning. Vi ser därför positivt på de fortsatta ambitionerna om att implementera arbetet fullt ut.

Vi bedömer att det finns tydliga mål, riktlinjer och handlingsplaner för arbetet med ekonomiskt bistånd och insatser som ska leda till självförsörjning. Vi noterar däremot att det finns rutiner där det inte framgår när dessa är upprättade.

Vi bedömer att samverkan såväl internt inom socialnämnden som mellan förvaltningarna har stärkts genom att det finns en biträdande verksamhetschef med särskilt ansvar för att samordna och koordinera arbetet med arbetsmarknadsinsatser. Det finns övergripande målsättningar som styr samverkan såväl internt som externt med Arbetsförmedlingen. Vi vill däremot uppmärksamma nämnden på att det är av vikt att se över hur de olika målsättningarna inom området hänger ihop, som en del i att skapa en effektiv organisation och samordning inom arbetsmarknadsområdet.

Mot bakgrund av ovan rekommenderas socialnämnden att:

- ▶ Komplettera de skriftliga rutinerna med datum och ansvarig funktion för att enklare kunna identifiera behov av revideringar
- ▶ Göra en översyn/kartläggning över vilka målsättningar som gäller för arbetsmarknadsområdet, för att skapa en tydlig och samlad bild som i sin tur kan ligga till grund för att stärka effektiviteten och samordningen

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I arbetet med ekonomiskt bistånd är utgångspunkten att hjälp till försörjning ska ges i väntan på att självförsörjning blir möjlig. Socialtjänstens huvuduppgift i arbetet med ekonomiskt bistånd är att bidra till att hitta långsiktiga lösningar på människors försörjningsproblem, dvs. hjälp till självförsörjning. En fördjupad granskning av ekonomiskt bistånd genomfördes 2018.

Den sammanfattande bedömningen var att socialnämnden kunde stärka sin styrning och uppföljning avseende den interna samverkan kring målgruppen med ekonomiskt bistånd. Vidare gjordes bedömningen att nämnden behövde stärka uppföljningen av de insatser som ska leda till självförsörjning.

Antalet hushåll med försörjningsstöd ökade kraftigt under 2020 jämfört med samma period år 2019. Ökningen motsvarar närmare 200 hushåll i genomsnitt per månad, vilket är en ökning med ca 20 procent. Enligt socialnämndens årsanalys har den pågående pandemin haft påverkan på ökningen.

Revisorerna har mot denna bakgrund i sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt det som angeläget att följa upp socialnämndens arbete med ekonomiskt bistånd.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med uppföljningen är att bedöma om socialnämnden har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av arbetet med ekonomiskt bistånd, med fokus på insatser som ska leda till självförsörjning.

Utgångspunkten i den uppföljande granskningen är hur socialnämndens arbete fortlöpt utifrån revisionens iakttagelser, bedömningar och rekommendationer i samband med granskningen 2018. I uppföljningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ På vilket sätt har nämnden arbetat med rekommendationerna i "Granskning avseende ekonomiskt bistånd, med fokus på insatser för självförsörjning" från 2018?
- ▶ Finns det mål, riktlinjer och handlingsplaner för arbetet med ekonomiskt bistånd och insatser som ska leda till självförsörjning?
 - Är ansvarsfördelningen tydlig?
- ▶ Tillser nämnden att det sker uppföljning av samverkan kring målgruppen med ekonomiskt bistånd?
- ▶ Genomförs uppföljning av resultat av de insatser som ska leda till självförsörjning?
 - Återrapporteras insatsers resultat till nämnden?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen avser socialnämnden och är genomförd under april – juni 2021.

Granskningen har skett genom dokumentstudier och intervjuer med socialdirektör, verksamhetschef för område vuxna, biträdande verksamhetschef vuxna, enhetschef för arbets- och försörjningsenheten, enhetschef för 18 till 24-enheten och socialnämndens presidium.

Rapportens iakttagelser redovisas med två inledande avsnitt om organisation samt styrning och ledning. Därefter följer två avsnitt där det redogörs för vilka åtgärder som har vidtagits

utifrån rekommendationerna i 2018 års granskning. Avslutningsvis framgår en bedömning av nämndens arbete utifrån de tidigare rekommendationerna och de tillkommande revisionsfrågorna som behandlas i den uppföljande granskningen.

2.4. Revisionskriterier

Kommunallag (2017:725), 6 kap.

Enligt kommunallagen ska nämnden besluta i frågor som rör förvaltningen, samt i frågor som fullmäktige har delegerat till dem. Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska vidare säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Socialtjänstlagen (2001:453), 4 kap.

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden, för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den som inte kan försörja sig, men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. Socialnämnden får begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket ska syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

Kommunen ska följa upp insatserna med utgångspunkt i kommunens riktlinjer, insatsernas kvalitet och värdegrund.

Reglemente för socialnämnden, fullmäktige 26 mars 2020

Enligt socialnämndens reglemente ska nämnden fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten som avser individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, arbetsmarknadsåtgärder och flyktingmottagning.

Ekonomi- och verksamhetsplan med budget för 2021–2023, fullmäktige 2020-12-17

I Lunds kommuns ekonomi- och verksamhetsplan med budget framgår kommunens fokusområden med tillhörande mål. En av målsättningarna inom fokusområdet "Lundaborna i fokus" utgörs av att alla lundabor ska ha mesta möjliga inflytande över sina liv. I beskrivningen av målsättningen framgår att alla lundabor ska ges förutsättningar för att bli självförsörjande och i de fall som självförsörjning inte uppnås ska kommunen erbjuda det stöd som behövs.

3. Iakttagelser

3.1. Organisation

Arbetet med ekonomiskt bistånd sker på arbets- och försörjningsenheten och på 18–24 enheten. Arbets- och försörjningsenheten vänder sig till personer från 25 år och uppåt och 18–24 enheten vänder sig till den yngre målgruppen. Arbets- och försörjningsenheten tillhör organisatoriskt verksamhetsområde vuxen och 18–24 enheten tillhör verksamhetsområde barn, unga och familjestöd.

Enheterna utgörs sammanlagt av 25 socialsekreterare, 12 arbetsmarknadskonsulenter och 9,5 ekonomihandläggare.

3.2. Styrning och ledning

3.2.1. Strategi och mål

Enligt reglementet ska nämnden fullgöra kommunens arbetsmarknadsåtgärder. I ett förslag till reglemente för styrelse och nämnder, som fullmäktige beslutade att bordlägga i april 2021, föreslås att nämnden även ska samordna kommunens ansvar vad gäller kommunens arbetsmarknadsåtgärder för att förebygga och minska verkningarna av arbetslöshet. Vid intervju uttrycks att den nya skrivningen i förslaget skulle tydliggöra nämndens roll och uppdrag.

I september 2020 behandlade socialnämnden en tjänsteskrivelse som innehöll en nulägesbeskrivning av organisationen för arbetsmarknadsfrågor samt förslag på strategiska vägval på området¹. Utifrån detta fick förvaltningen i uppdrag att utreda fyra frågeställningar om hur kommunen som helhet kan ta en mer aktiv roll i arbetsmarknadspolitiken. Kartläggningen redovisades vid nämndens sammanträde i januari 2021 och nämnden beslutade då om en strategisk inriktning som inkluderar fyra målsättningar för 2021.

Målsättningarna utgörs av:

- ▶ Att 200 lundabor erbjuds och genomför praktik under år 2021 (100 % ökning jämfört med nuläge)
- ▶ Vid årsskiftet 2021/2022 ska det finnas minst 200 anställningar med stöd i kommunen (100 % ökning jämfört med nuläge)
- ▶ Att antalet utbildningsplatser vid slutet av året ska öka med 100 % jämfört med föregående år
- ▶ Att en kommunal stödstruktur tas fram under året samt att minst ett arbetsintegrerat socialt företag (ASF) startar under 2021

Strategin syftar till ett stärkt fokus på självförsörjning och att knyta ihop arbetet med arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd. Strategin följs upp månadsvis utifrån ett antal nyckeltal². Planeringen är att nå måluppfyllelse 2021 och att konkretisera nya mål inom ramen för strategin inför kommande år.

Inför 2021 har socialnämnden också beslutat om fyra nya utvecklingsmål, varav ett avser ekonomiskt bistånd:

¹ Socialnämnden 2020-09-16 § 134

² Se avsnitt 3.4 för närmare beskrivning av uppföljningen.

- ▶ Personer med försörjningsstöd ska stärkas till självförsörjning genom socialförvaltningens insatser

Målet ska uppnås genom arbetet utifrån den strategiska inriktningen och mäts genom fem indikatorer, se bilaga 2. För att nå målpuppfyllelse påtalar intervjuade vikten av att ha ett processororienterat arbetssätt.

3.2.2. Processororienterat arbetssätt

Under våren 2020 inledde förvaltningen ett arbete mot ett processororienterat arbetssätt för självförsörjning. Arbetet omfattar processer för försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser samt för missbruk och hemlöshet.

Inledningsvis genomfördes en processkartläggning av enheternas arbete med försörjningsstöd. Under kartläggningen har verksamheten haft fokus på både handläggningsuppdraget och självförsörjningsuppdraget och på att identifiera möjliga sätt att effektivisera processen. Kartläggningen har resulterat i en dokumenterad processbeskrivning som beskriver ansvarsfördelningen för respektive aktivitet. Det framgår av dokumentationen att medarbetare i varje moment i processen ska ställa sig frågan om aktiviteten leder till att klienten kommer närmare självförsörjning.

Processkartläggningen har synliggjort problemområden och behov av förbättringsåtgärder. Åtgärderna har konkretiserats till aktiviteter och sammanställts i en handlingsplan. Av planen framgår aktiviteterna, vem som är ansvarig för aktiviteten, vilka som ska delta samt om aktiviteten är pågående, i planeringsfasen eller ska avvaktas. Aktiviteternas status följs upp av processledare och processägare tillsammans med linjechefer. Det finns utsedda arbetsgrupper för respektive aktivitet i handlingsplanen. Arbetsgrupperna beskrivs vara en del i att förankra förbättringsåtgärderna bland medarbetarna. I erhållna beskrivningar över arbetsgrupperna framgår iakttagelser från processkartläggningen samt en kort beskrivning över vad som ska göras. Det varierar hur utförliga beskrivningarna är.

I processkartläggningen identifierades ett behov av mer riktade insatser mot de som står nära arbetsmarknaden, vilket även bekräftas vid intervjuer. Behovet uppges delvis ha uppstått med anledning av Arbetsförmedlingens förändrade uppdrag. Mot bakgrund av detta infördes tidiga planeringsmöten där arbetsmarknadskonsulenten träffar den sökande i samband med ansökan om försörjningsstöd, för att tillsammans upprätta en genomförandeplan med tidsbegränsade insatser³. När de tidsbegränsade insatserna har löpt ut följs resultatet upp av arbetsmarknadskonsulenten, individen och socialsekreteraren. Tidigare involverades arbetsmarknadskonsulenten först efter längre tid i arbetslöshet.

Metoden för att införa ett processororienterat arbetssätt är indelad i fem steg. Förvaltningen bedömer att de befinner sig i det tredje steget *förbättra*. De två sista stegen utgörs av *att förverkliga* och *förvalta*.

3.2.3. Anvisningar och rutiner

Socialnämndens delegationsordning anger vilka beslut som är delegerade till ekonomihandläggare, socialsekreterare, enhetschef och arbetsutskott. Socialnämnden har därtill beslutat om anvisningar för handläggning av ekonomiskt bistånd. Av dessa framgår att lagar, allmänna råd och rättspraxis ska ligga till grund för biståndsprövningen. Anvisningarna

³ Avser arbets- och försörjningsenheten. 18–24-enheten arbetar sedan tidigare med tidiga planeringsmöten.

tydliggör också nämndens styrning avseende exempelvis internetuppkoppling, bilkostnader och tandvård.

Utifrån nämndens anvisningar konkretiserar förvaltningen rutiner. Granskarna har tagit del av ett stort antal rutiner för arbetet med ekonomiskt bistånd. Det varierar i vilken utsträckning som rutinerna innehåller datum för när de upprättades alternativt senast reviderades. Enligt uppgift ansvarar biträdande enhetschefer för att uppdatera rutinerna årligen samt vid förändringar. Rutinerna finns samlade på en gemensam nätverksplats och är tillgängliga för samtliga medarbetare.

3.3. Åtgärder utifrån rekommendationen om samverkan

I 2018 års granskning var den sammanfattande bedömningen att socialnämnden kunde stärka sin styrning och uppföljning avseende den interna samverkan i kommunen för målgruppen med ekonomiskt bistånd. I granskningen konstaterades att förvaltningen hade ett större antal interna samverkansinsatser men att det inte fanns några övergripande mål för samverkansarbetet. Vidare gjordes bedömningen att det inte skedde någon övergripande systematisk uppföljning.

Nämnden rekommenderades att stärka sin styrning och uppföljning av samverkan, mot bakgrund av att det saknas mål och en övergripande uppföljning av samverkansarbetet.

3.3.1. Intern samverkan

Med intern samverkan avses samverkan inom Lunds kommun och därmed mellan kommunens förvaltningar samt inom socialförvaltningen.

I slutet av 2018 bildades en kommunövergripande styrgrupp och arbetsgrupp för kommunens strategiska samverkan inom arbetsmarknadsområdet. Arbetsgruppen bereder och följer upp ärenden som beslutas av styrgruppen. Den strategiska styrgruppen för arbetsmarknadsfrågor leds av socialdirektören och består av HR-direktör, näringslivschef och utbildningsdirektör. Arbetsgruppen består av representanter från de förvaltningar som ingår i styrgruppen med tillägg av kultur- och fritidsförvaltningen samt förbundssamordnaren för FINSAM Lund.

Styrgruppens och arbetsgruppens uppdrag framgår av en överenskommelse om strategisk samverkan inom arbetsmarknadsområdet i Lunds kommun från juni 2020⁴. Överenskommelsen innehåller tre målsättningar för den interna samverkan:

- ▶ Arbetslösheten minskar och inkluderingen ökar av medborgare i Lunds kommun
- ▶ Kompetensförsörjningen till arbetsgivare inklusive Lunds kommun klaras av
- ▶ Näringslivet i kommunen utvecklas

Enligt överenskommelsen ska det konkretiseras mål för att kunna mäta resultatet av arbetet. Målen ska uppdateras årligen. Den strategiska styrgruppen har antagit mål för den strategiska samverkan under 2021–2022. Målen utgår från tre prioriterade fokusområden. Fokusområdena utgörs av utrikesfödda unga vuxna, utrikesfödda vuxna och hemmasittande ungdomar. Inom respektive fokusområde framgår vilka aktiviteter som ska utföras vem som ansvarar för genomförandet samt vad som ska uppnås. .

Under hösten 2020 inledde socialnämnden ett arbete med att se över sina och kommunens strukturer för samverkan, mot bakgrund av diskussionerna om förändringar i reglementet och att nämnden därmed skulle få en samordnande roll. Inom ramen för detta arbete tillsattes en

⁴ Överenskommelse mellan utbildningsdirektör, HR-direktör, socialdirektör och näringslivs- och turismchef, 30 juni 2020

biträdande verksamhetschef med särskilt ansvar för att samordna och koordinera arbetet med arbetsmarknadsinsatser. I uppdraget ingår även att leda ovan nämnd arbetsgrupp.

Nämndens strategiska inriktning med tillhörande målsättningar är styrande för den interna samverkan. Målsättningarna om praktikplatser och anställningar med stöd förutsätter en samverkan där flera förvaltningar erbjuder platser inom sina respektive verksamheter. Den strategiska inriktningen beskriver vad som krävs för att uppnå respektive målsättning. För att uppnå minst 200 anställningar med stöd inom kommunen krävs exempelvis:

- ▶ Att alla förvaltningar samverkar och möjliggör arbetsplatser både i form av praktikplatser och anställningar med stöd. Socialförvaltningen samordnar arbetet med anställande chefer på kommunala arbetsplatser för att möjliggöra bra tillgång till arbetsplatser och uppföljningsarbete.
- ▶ En budget för mellanskillnaden mellan utbetald lön och statsbidrag.
- ▶ Ett samlat ansvar för arbetet med anställningar med stöd genom att det inom socialförvaltningen bildas ett team som enbart arbetar med och har arbetsgivaransvar för personer med anställningsstöd. HR-strategiska enheten på kommunkontoret bistår med arbetsrättsligt stöd och förhandlingar med fackliga förbund. Socialförvaltningen erbjuder stöd till den anställde och till handledaren

Nämndens ordförande har inlett en dialog med ordförandena i kommunens nämnder om vikten av att samtliga nämnder tar ansvar och erbjuder praktikplatser och anställningar. Socialdirektör har med stöd av kommundirektören lyft frågan i koncernledningen.

Samverkan på individnivå har belysts i den ovan nämnda processkartläggningen, se avsnitt 3.2.2. En del i kartläggningen var att identifiera vilken samverkan som sker och analysera hur denna kunde effektiviseras. I processkartläggningen gjordes bedömningen att det fanns en god intern samverkan inom socialnämndens verksamhet, men att formerna för hur samverkan ska bedrivas kunde utvecklas. Mot bakgrund av detta har förvaltningsledningsgruppen antagit en intern samverkanspolicy för socialförvaltningen⁵. I policyn framgår hur samverkansbehov vid klientarbete inom förvaltningen ska hanteras. Som exempel ges situationer i samband med utredning, när insatser ska startas eller om pågående insatser inte fungerar. I denna samverkan ingår de som berörs av ett ärende inom socialförvaltningen. I policyn ingår även en checklista som sträcker sig från förberedelse till uppföljning/avslut.

3.3.2. Extern samverkan

Med extern samverkan avses samverkan med aktörer utanför Lunds kommun.

Initialt ingick representanter från Arbetsförmedlingen i kommunens styrgrupp för arbetsmarknadsfrågor, men sedan Arbetsförmedlingen påbörjade sin omstrukturering sker samverkan genom Arbetsförmedlingens styrgrupp. I styrgruppen ingår representanter från fem kommuner i sydvästra Skåne och samverkansansvariga på Arbetsförmedlingen⁶. Lunds kommun representeras av den biträdande verksamhetschefen med ansvar för samordning av arbetsmarknadsarbetet. Vid intervju uttrycks att det är positivt att flera kommuner ingår i styrgruppen, då det bidrar till nya kontakter samt information om hur andra kommuner arbetar.

Styrgruppens arbete utgår från en generell överenskommelse mellan kommunerna och Arbetsförmedlingen⁷. Målsättningarna utgörs av:

⁵ Antagen i maj 2021.

⁶ Burlöv, Kävlinge, Lomma, Lund, Staffanstorp.

⁷ Generell överenskommelse om samverkan mellan Burlövs, Kävlinges, Lommas, Lunds, Staffanstorps kommun och Arbetsförmedlingen Skåne Sydväst, juni 2020.

- ▶ Minskad arbetslöshet genom samverkan kring kompetensförsörjning i kommunerna
- ▶ Prioritera grupper som står långt från arbetsmarknaden
- ▶ Samverka för en bättre jämställdhet och integration

Enligt överenskommelsen konkretiserar styrgruppen uppdrag och följer upp resultat.

Socialförvaltningens biträdande verksamhetschef ingår även i SKR:s arbetsmarknadsnätverk. Den biträdande verksamhetschefen utgör därmed en länk mellan de externa samverkansforumen och kommunens styrgrupp och arbetsgrupp. I detta ingår att rapportera nyheter och information från olika externa samverkansforum.

3.4. Åtgärder utifrån rekommendationen om uppföljning av insatser

I granskningen som genomfördes 2018 gjordes bedömningen att nämnden kan stärka sin uppföljning av om befintliga insatser leder till självförsörjning. Bedömningen gjordes mot bakgrund av att det saknades en övergripande uppföljning av vilken effekt de olika insatserna ger.

Nämnden rekommenderades att tillse en ändamålsenlig uppföljning av pågående och genomförda insatser.

3.4.1. Uppföljning

I den strategiska inriktningen som beslutades av nämnden i januari 2021 framgår vilka nyckeltal som ska följas upp månadsvis i syfte att följa utvecklingen av den strategiska inriktningen. Erhållen uppföljning för mars 2021 visar bland annat antal nya anställningar med stöd samt hur många försörjningsstödtagare som påbörjat utbildning. Uppföljningen av nyckeltalen visar även antal avslutade hushåll med försörjningsstöd eller insatser hos arbetsmarknadskonsulent samt varför insatsen har avslutats. I uppföljningen kommenteras utfallet för respektive nyckeltal. Nyckeltalen redovisas månatligen för nämnden, koncernledningen och verksamheterna inom socialförvaltningen.

Vidare följs insatsers resultat upp genom socialnämndens utvecklingsmål:

- ▶ Personer med försörjningsstöd ska stärkas till självförsörjning genom socialförvaltningens insatser

I socialnämndens årsanalys för 2020 görs bedömningen att utvecklingen av antal personer som blir självförsörjande går åt fel håll. Som förklaring ges en försämrad konjunktur samt att det inte har erbjudits tillräckliga anställningar med stöd inom kommunen. Andelen deltagare i kommunens arbetsmarknadsverksamhet som började studera eller arbeta sjönk från 37 procent 2019 till 30 procent för 2020. Målsättningen var 45 procent. Detta är en av anledningarna till att nämnden har tydliggjort uppdraget gällande självförsörjning och inriktningen mot arbetsmarknadsinsatser.

I arbets- och försörjningsenhetens verksamhetsberättelse för 2020 ingår ett avsnitt om arbetsmarknadsåtgärder. I avsnittet framgår att 421 personer var aktuella för en arbetsmarknadsinsats under året. Av dessa avslutades 223 deltagare varav 87 av dem uppnådde självförsörjning. Avslutsorsaker för dessa personer såg ut enligt följande:

- ▶ 30 personer fick anställning
- ▶ 9 personer fick extratjänst via enheten
- ▶ 46 personer hade påbörjat utbildning
- ▶ 2 personer hade fått varaktig ersättning från Försäkringskassan

På individnivå har det skett en förändring i arbetet med uppföljning genom att insatsernas tidsbegränsas i genomförandeplanerna. Resultatet av insatserna följs därmed upp av arbetsmarknadskonsulenterna, socialsekreterarna och individen efterhand som insatserna löper ut.

4. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i hög utsträckning har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i 2018 års granskningsrapport. Vi bedömer därmed även att socialnämnden har tillsett en ändamålsenlig styrning och uppföljning av arbetet med ekonomiskt bistånd som fokuserar på insatser för självförsörjning. Sedan 2018 har det påbörjats ett förändringsarbete som bedöms ha tydliggjort strukturerna och uppföljningen av nämndens arbete för att främja självförsörjning. Arbetet med att främja självförsörjning bedöms ligga i linje med socialtjänstlagens intentioner och fullmäktiges målsättning om att alla lundabor ska ges förutsättningar för att bli självförsörjande. Vi ser därför positivt på de fortsatta ambitionerna om att implementera arbetet fullt ut.

Vi bedömer att det finns tydliga mål, riktlinjer och handlingsplaner för arbetet med ekonomiskt bistånd och insatser som ska leda till självförsörjning. Bedömningen görs mot bakgrund att nämnden sedan 2018 års granskning har fastställt en strategisk inriktning med målsättningar, genomfört en processkartläggning som resulterat i en processbeskrivning samt att det finns flera anvisningar och rutiner på området. Vi noterar att det finns rutiner där det inte framgår när dessa är upprättade. Rutinerna bör kompletteras med datum och ansvarig funktion för att enklare kunna identifiera behov av revideringar som en del i arbetet med att utveckla och säkra kvalitet i verksamheten. Sammanställningen över aktiviteterna för det fortsatta förbättringsarbetet bidrar till en tydlig ansvarsfördelning då det framgår både vilka som ska delta, när det ska påbörjas och vem som är ansvarig.

Vi bedömer att samverkan såväl internt inom socialnämnden som mellan förvaltningarna har stärkts genom att det finns en biträdande verksamhetschef med särskilt ansvar för att samordna och koordinera arbetet med arbetsmarknadsinsatser. Att den biträdande verksamhetschefen ingår i flera grupper och nätverk möjliggör även för en löpande uppföljning av arbetet. Det finns övergripande målsättningar som styr samverkan såväl internt som externt med Arbetsförmedlingen. Vi vill dock uppmärksamma nämnden på att det är av vikt att se över hur de olika målsättningarna inom området hänger ihop, som en del i att skapa en effektiv organisation och samordning inom arbetsmarknadsområdet.

Uppföljningen av insatsernas resultat har tydliggjorts genom den månadsvisa redovisningen av nyckeltal till nämnden samt att genomförandeplanerna innehåller tidsbegränsade insatser.

Mot bakgrund av ovan rekommenderas socialnämnden att:

- ▶ Komplettera de skriftliga rutinerna med datum och ansvarig funktion för att enklare kunna identifiera behov av revideringar
- ▶ Göra en översyn/kartläggning över vilka målsättningar som gäller för arbetsmarknadsområdet, för att skapa en tydlig och samlad bild som i sin tur kan ligga till grund för att stärka effektiviteten och samordningen

Lund den 16 juni 2021

Sofia Holmberg

EY

Anna Färdig

EY

Bilaga 1: Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Ordförande, socialnämnden
- ▶ 2:e vice ordförande, socialnämnden
- ▶ Socialdirektör
- ▶ Verksamhetschef område vuxna
- ▶ Enhetschef arbets- och försörjningsenheten
- ▶ Biträdande verksamhetschef, område vuxna
- ▶ Enhetschef, 18 till 24-enhet

Dokument:

- ▶ Beskrivningar över samtliga arbetsgrupper (utifrån aktiviteterna som identifierats i processkartläggningen)
- ▶ Exempel på erhållna rutiner
 - Barnperspektiv vid ansökan om ekonomiskt bistånd
 - Beräkning när ena parten studerar
 - Norm vid olika typer av boende
 - Tillfälligt behov av hjälp och matpengar
 - Vårdavgifter
- ▶ Generell överenskommelse om samverkan mellan Burlövs, Kävlinges, Lommas, Lunds, Staffanstorps kommun och Arbetsförmedlingen Skåne Sydväst, juni 2020
- ▶ Intern samverkanspolicy
- ▶ Kvalitetsrapport 2020
- ▶ Måldokument 2021-2022 strategisk samverkan, 2021-04-30
- ▶ Nyckeltal självförsörjning mars 2021, socialnämnden
- ▶ Planering av aktiviteter
- ▶ Protokoll 2020-09-16, socialnämnden
- ▶ Protokoll 2021-01-20, socialnämnden
- ▶ Tjänsteskrivelse, Strategiska vägval inom arbetsmarknadsområdet för Lunds kommun 2020-09-08
- ▶ Tjänsteskrivelse, Stärkt arbetsmarknadsfokus i Lund 2021-01-05
- ▶ Verksamhetsberättelse arbets- och försörjningsenheten 2020
- ▶ Verksamhetsplan 2021, socialnämnden
- ▶ Överenskommelse om strategisk samverkan inom arbetsmarknadsområdet inom Lunds kommun, 30 juni 2020
- ▶ Övergripande beskrivning av ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete

Bilaga 2: Indikatorer utvecklingsmål

Utvecklingsmål	Indikatorer
Personer med försörjningsstöd ska stärkas till självförsörjning genom socialförvaltningens insatser	Antal hushåll där det finns barn med långvarigt ekonomiskt bistånd (10-12 mån) ska minska jämfört med tidigare år.
	Antal anställningar med stöd ska öka i kommunen
	Andel deltidsarbete ska öka vid bifallsbeslut
	Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkning ska vara 1-procentenhet lägre än riket
	Test i samhällsorientering ska införas och utvärderas under år 2021.